

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการเสนอตัวแบบต่อความรู้และการปฏิบัติของพยาบาล
ในการป้องกันปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล
ในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ

ชื่อผู้เขียน นางสาวนันทนา นุ่นงาม

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์นันทา เล็กสวัสดิ์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์วิลาวัลย์ เสนารัตน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ คุณพันธ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดาราวรรณ ต๊ะปิ่นตา	กรรมการ
อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ปานอุทัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การเกิดปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ ส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยและโรงพยาบาล พยาบาลเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบหนึ่งกลุ่มโดยมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเสนอตัวแบบต่อความรู้ และการปฏิบัติของพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมหัวใจทรวงอกและหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2544 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 19 ราย ซึ่งได้รับเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ วิดีทัศน์ตัวแบบสัญลักษณ์จำนวน 3 ชุด แบบวัดความรู้ ในการป้องกันปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ และแบบ บันทึกรายการสังเกตการปฏิบัติในการป้องกันปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้ เครื่องช่วยหายใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นนำแบบวัดความรู้และแบบบันทึกการสังเกตไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยได้ค่า ความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เท่ากับ 0.71 และได้ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตของแบบบันทึก การสังเกตได้เท่ากับ 0.99 ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างดูวิดีโอทัศน์ตัวแบบสัญลักษณ์ จำนวน 3 ชุด ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดความรู้ และผู้วิจัยสังเกต การปฏิบัติของพยาบาลทั้ง 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะ ติดตามผล วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพรรณนา การทดสอบพรีดแมน และการเปรียบเทียบพหุคูณภายหลังการทดสอบพรีดแมน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความรู้และคะแนนการปฏิบัติของพยาบาลในการป้องกัน ปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การเสนอตัวแบบทำให้พยาบาลที่ได้สังเกตตัวแบบ มีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปฏิบัติการพยาบาลในทางที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น ควรมีการส่งเสริมให้มีการนำการเสนอตัวแบบในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจในหอผู้ป่วยอื่น และการทำ วิจัยครั้งต่อไป

Thesis Title   Effects of Modeling on Knowledge and Practice of Nurses
in Prevention of Nosocomial Pneumonia Among Mechanically
Ventilated Patients

Author   Miss Nantana Nunngam

M.N.S.   Infection Control Nursing

Examining Committee

Associate Professor Nunta Leksawasdi	Chairman
Associate Professor Wilawan Senaratana	Member
Assistant Professor Aunnop Koonphandh	Member
Assistant Professor Dr. Darawan Thapinta	Member
Lecturer Dr. Siriratana Panutai	Member

Abstract

Nosocomial pneumonia in mechanically ventilated patients has a direct impact on both patients and hospitals. Nurses are important persons who can prevent nosocomial pneumonia in mechanically ventilated patients. The purpose of this quasi-experimental research of one group pre-test/post-test design was to examine the effects of modeling on knowledge and practice of nurses in prevention of nosocomial pneumonia among mechanically ventilated patients. The samples were 19 registered nurses, who worked at the cardiovascular and thoracic intensive care unit in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital from January 2001 to March 2001. They were chosen by selecting criteria.

The research instruments were three series of videotaped symbolic models, a knowledge scale and an observational record form which were all developed by the researcher. These instruments were examined using the interrater agreement and the content validity index by the experts, following which the reliability was examined. The reliability of the knowledge scale was 0.71 and the interrater reliability of the observational record form was 0.99. In the study, the samples were shown three series of videotaped symbolic models illustrating the knowledge and practice of nurses in prevention of nosocomial pneumonia among mechanically ventilated patients. Data were collected by testing the knowledge of nurses and the researcher observed their practices in three phases; the pre-experiment, the post-experiment and follow-up phase. The data were analyzed by using descriptive statistics, the Friedman two-way analysis of variance and post hoc comparison for the Friedman test.

The results revealed that the scores of knowledge and practice in prevention of nosocomial pneumonia in mechanically ventilated patients among the nurses during the post-experiment and follow-up phase were higher than the pre-experiment phase. The scores were statistically significant at the level of .01.

○ This study shows that modeling can be effective tool to increase knowledge and appropriately change the practice of nurses. Modeling in this research should be promoted to be applied in the prevention of nosocomial pneumonia among mechanically ventilated patients in other wards, and for further research.